

Paweł Herod
Akademia Ignatianum w Krakowie

Sprawozdanie z Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej „Edukacja artystyczna – dylematy teorii i praktyki”

W dniach 20–21 października 2014 roku w Akademii Ignatianum w Krakowie, pod patronatem JM Rektora ks. dr. hab. Józefa Bremera SJ prof. Ignatianum, odbyła się Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Edukacja artystyczna – dylematy teorii i praktyki*. Organizatorami konferencji byli pracownicy Katedry Edukacji Artystycznej, której kierownikiem jest prof. dr hab. Irena Popiołek-Rodzińska.

Konferencja była poświęcona edukacji artystycznej skierowanej do różnych grup wiekowych, pojmowanej jako całościowy proces wychowania i samowychowania. Jej celem było zebranie wyników badań oraz refleksji dotyczących szeroko rozumianych problemów edukacji artystycznej, a także dyskusja środowisk naukowych różnych specjalności oraz praktyków na temat współczesnych dylematów skupionych wokół wychowania estetycznego. Źródłem zainteresowania były wszystkie rodzaje edukacji artystycznej, czyli edukacja muzyczna, plastyczna, literacka, teatralna, muzealna i inne, zarówno w wymiarze teoretycznym jak i praktycznym. Organizatorzy chcieli ukazać problemy i dylematy powszechnej edukacji artystycznej w różnych środowiskach kulturalno-oświatowych, z pominięciem szkół artystycznych kształcących profesjonalistów, jak również przedstawić Kraków jako miasto z wielowiekową tradycją wycho-

wania estetycznego oraz jako przestrzeń sprzyjającą działaniom artystycznym, również w obszarze edukacyjnym.

Organizatorzy konferencji, zapraszając do dyskusji, sformułowali następujące zagadnienia, skoncentrowane wokół niniejszych problemów:

– Jakie jest miejsce edukacji artystycznej na poszczególnych etapach kształcenia w Polsce (od przedszkola po szkoły wyższe)?

– Jakie są w tym zakresie doświadczenia innych państw? Czy możemy z nich czerpać w naszej rzeczywistości edukacyjnej?

– Jak zmieniają się modele, programy edukacyjne oraz praktyka związana z wychowaniem przez sztukę? (Spojrzenie na historię z próbą wyciągnięcia wniosków dla teraźniejszości)

– Jakie są priorytety poszczególnych obszarów edukacji artystycznej? Jak rozkładają się akcenty między wychowaniem do sztuki (przekazywanie wiedzy) a wychowaniem przez sztukę (odbiór dzieła sztuki, twórczość)?

– Jak wygląda przekazywanie wiedzy o sztuce (popularyzacja biografii artystów, analiza i interpretacja poszczególnych dzieł, zagadnienia z historii i teorii sztuki)? Jak stosuje się tu metody i narzędzia?

– Jaki jest udział folkloru w edukacji artystycznej? Czy wykorzystuje się artystyczne bogactwo miejscowości, regionu w edukacji przedszkolnej, szkolnej, uniwersyteckiej?

– Jak przebiega pozaszkolna edukacja artystyczna (instytucjonalne i pozainstytucjonalne inicjatywy lokalne, regionalne czy ogólnopolskie)? Do jakich grup jest kierowana? Jaki jest jej zasięg, zainteresowanie społeczne?

– Jak przebiega edukacja artystyczna w rodzinie? Czy rodzice dbają o edukację artystyczną dzieci, jeśli tak – w jaki sposób ta dbałość się przejawia?

– Jaki jest stosunek społeczeństwa (jego poszczególnych grup) do sztuki i edukacji artystycznej?

– Jakie są/powinny być kompetencje nauczyciela/instruktora/wychowawcy, zajmującego się edukacją artystyczną? Czy można mówić o nowym modelu „wychowawcy estetycznego” w XXI wieku? Co zmieniło się (jeśli się zmieniło) w stosunku do modelu nakreślonego przez Stefana Szumana na początku ubiegłego stulecia?

– Czy współczesna edukacja artystyczna powinna obejmować obszary związane z nowymi mediami, np. gry komputerowe, sztukę związaną z Internetem, telewizją, kulturą popularną...? Jeśli tak, to w jakim zakresie i w jaki sposób?

W odpowiedzi na zaproszenie i tak postawione pytania zgłosiło się wielu uczestników z całej Polski zainteresowanych dyskusją. Swoje wystąpienia zadeklarowali wybitni specjaliści, profesorowie, naukowcy

i badacze oraz doktoranci, studenci i pasjonaci sztuki i edukacji z takich ośrodków jak: Uniwersytet Śląski w Katowicach (dr Małgorzata Wójcik-Dudek, *Zagłada w obrazach – o „szkolnym” czytaniu ikonografii dotyczącej Holokaustu*); Uniwersytet Przyrodniczo Humanistyczny w Siedlcach (dr Elżbieta M. Kur, *Edukacja mądrościowa a edukacja artystyczna*); Uniwersytet Marii Skłodowskiej-Curie w Lublinie (dr Joanna Jemielnik, *Zainteresowania muzyczne młodzieży ze środowisk szczególnego ryzyka*); Uniwersytet Rzeszowski (dr Anna Steliga, *Idea wychowania przez sztukę/ do sztuki a współczesne wychowanie plastyczne gimnazjalistów*); Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie (dr Romualda Ławrowska, *Wychowanie muzyczno-ruchowe wobec medio-morfozy człowieka*, dr Aleksandra Litawa, *Funkcjonowanie amatorskiego ruchu chóralnego Krakowa w świetle badań własnych*, mgr Monika Dąbrowska, *Edukacja plastyczna dzieci w wieku wczesnoszkolnym. Inspiracje, metody, praktyka*); Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (dr Renata Pater, *Edukacja artystycznej a rozwój kompetencji kulturowych*); Uniwersytet Jana Pawła II w Krakowie (ks. dr hab. Robert Tyrała, *Wychowanie i formacja na przykładzie Federacji Pueri Cantores*); Akademia im. Jana Długosza w Częstochowie (dr Marzena Bogus, *Arterapia a zajęcia szkolne*); Akademia Muzyczna w Krakowie (dr Anna Kalarus, *Mistrz i uczeń – na przykładzie badań przeprowadzonych w Akademii Muzycznej w Krakowie*, mgr Aleksandra Flach, *Dziecko w muzyce polskiej II połowy XX wieku*); Akademia Ignatianum w Krakowie (prof. dr hab. Irena Popiołek-Rodzińska, *Sztuka w życiu człowieka – dekoracja czy znak Duchowości?*, prof. dr hab. Krystyna Duraj-Nowakowa, *Dylematy metodologii, teorii i – zorientowanych na artyzm/mistrzostwo – praktyk pisarskich humanistów*, prof. nadzw. dr hab. Bożena Grochmal-Bach, *Terapia kreatywna osób zdrowych i z niepełnosprawnościami*, dr hab. Bożena Sieradzka-Baziur, *WYOBRAŻENIA jako pojęcie*, dr hab. Krystyna Zabawa, *Tomik poetycki – szansa na zintegrowane zajęcia artystyczne*, dr Lilianna Dorak-Wojakowska, *Kultura ludowa w edukacji teatralnej na przykładzie działalności Teatru Węgajty*, dr Renata Kowalczyk, *Co (wy)myśli animator kultury o współczesnym nauczaniu? O metodycznych, dydaktycznych i twórczych inspiracjach w animacji kultury*, dr Katarzyna Jarkiewicz, *Edukacyjna rola obrazka dewocyjnego w kontekście walki ideologicznej o kształt kultury religijnej w Polsce po II wojnie światowej*, dr Małgorzata Lubieniecka, *Nauczanie muzyki wczoraj i dziś. Ukazanie różnic i wspólnych mianowników w muzycznej edukacji podstawowej szkolnictwa galicyjskiego i szkolnictwa współczesnego*, mgr Marta Kosowska-Ślusarczyk, *Rola twórczości artystycznej dzieci w przezwyciężaniu lęku komunikacyjnego*, mgr Ewelina Sołtysik, *Kształtowanie świadomości metaforycznej uczniów klas 1–3 jako element edukacji literackiej*, mgr Paweł Herod,

Sprawozdania z konferencji/Reports from Conferences

Muzyka i jej wychowawcze oraz edukacyjne oddziaływanie na dzieci w wieku szkolnym, mgr Marek Łatkowski, *NASZ ELEMENTARZ CZY NIE NASZ? Kilka uwag o plastycznej stronie darmowego podręcznika dla klas pierwszych na rok szkolny 2014/15*, mgr Marek Stoszek, *Udział folkloru w edukacji artystycznej w powiecie myślenickim na przykładzie działalności Reprezentacyjnego Folklorystycznego Zespołu Pieśni i Tańca „Ziemia Myślenicka”*, Sylwia Sternalska, *Drama jako aktywizująca metoda pracy z dzieckiem w wieku wczesnoszkolnym wpływająca na twórczość artystyczną oraz wzrost kompetencji emocjonalnych*); Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie (mgr Wiesława Kozłowska, *Priorytety studenckie w obszarze edukacji literackiej – praktyczne działania pozalekcyjne*); Kolegium Nauczycielskie w Bytomiu (mgr Grażyna Leśniczak, *Teatr muzyczny jako miejsce wychowania teatralnego dzieci w wieku przedszkolnym na przykładzie działalności Opery Śląskiej*); Młodzieżowy Dom Kultury w Warszawie (mgr Maria Szreder, *Nauczyciel muzyki i jego partnerzy w muzycznej edukacji*).

Podczas konferencji, co warto podkreślić, zarówno w czasie obrad, dyskusji, jak i spotkań kulturalnych, panowała bardzo życzliwa atmosfera, sprzyjająca twórczej wymianie opinii, doświadczeń, spostrzeżeń, myśli. Zaprezentowane referaty, a następnie dalsze rozmowy, stawiane pytania i wyrażane niepokoje z pewnością nie wyczerpały zgłębianego tematu, jednak niewątpliwie stanowią ważny i cenny wkład w prowadzoną w środowiskach naukowych i edukacyjnych dyskusję, dotyczącą szeroko rozumianej edukacji artystycznej.

Wszystkich zainteresowanych tematem zachęcamy do lektury przygotowywanej przez Katedrę Edukacji Artystycznej publikacji, w której znajdą się teksty referatów wygłoszone podczas Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej *Edukacja artystyczna – dylematy teorii i praktyki* zorganizowanej w październiku 2014 roku w Akademii Ignatianum w Krakowie.